

Dette værk er downloadet fra **Danskernes Historie Online**

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaeptsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaeptsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

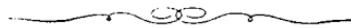
til

Den offentlige Examen

i

Aalestuds Lærde- og Realstole

1870.

Bergen.

Trykt hos A. Dahl.

Skolens Omdannelse.

Som bekjendt udkom der under 17de Juni 1869 en Lov om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse, hvis sidste Paragraf bestemmer, at „denne Lov træder efter Kongens nærmere Bestemmelse i Kraft for hver Skole, saasnart som Omstændighederne tillade det“. For i Overensstemmelse hermed at iverksette Gjennemførelsen af Skolernes Omdannelse i den nærmeste Fremtid, er paa Kirke-Departementets Foranledning afgivet kgl. Resolution og tilstillet Skolerne Paalæg om at tage Sagen under Behandling og afgive deres Betingninger, hvorom nedenstaende Rundskrivelse af 24de November f. A. meddeler de fornødne Oplysninger:

Rundskrivelse.

Fra

Den Kongelige Norske Regjerings

Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Til

Samtlige Eforater for de Lærde, Lærde- og Realskoler
samt Middel- og Realskoler.

Under 6te November sidstl. har det behaget H. Maj.
Kongen at resolvere:

1. at det i Overensstemmelse med Lov om offentlige

Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869 § 67 naadigst bestemmes, at den nævnte Lov skal træde i Kraft for hver af de nævnte Skoler fra 1ste Januar næste Åar, dog med Undtagelse af de af dens Bestemmelser, som vedrøre Skolernes Undervisning og deres deraf betingede Ordning (Lovens første, andet og fjerde Kapitel), om hvilke Bestemmelserne succesive Gjennemførelse for hver enkelt Skole senere vil blive afgivet naadigst Resolution;

2. at den i nysnævnte Lov omhandlede Overbestyrelse af de høiere Almenskoler henlægges til Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, der tillige bemyndiges til at give de i samme Lovs § 29 omhandlede nærmere Bestemmelser om Disciplinen og Grænderne for de enkelte Læreres disciplinære Myn-dighed;
3. at det paalægges Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, saasnart det med Sikkerhed kan forudses, til hvilken Tid den nye Undervisningsordning vil være fuldstændig gjennemført ved de offentlige Skoler, at indkomme med underdanigst Indstilling om, naar Loven om Examen artium af 17de Juni 1869 bør blive sat i Kraft”.

Hvilket man ved at oversende Ustryk af Departementets underdanigste Foredrag i Sagen, herved skulde meddele til Efterretning og videre Bekjendtgjørelse for Skolens Vedkommende samt for Stedets Magistrat, for at et Valg af Medlemmer af Skoleforstanderskabet overensstemmende med Lovens § 51 kan finde Sted.*)

*) Faste Medlemmer af Forstanderskabet ere Byfoged og Rektor; af Kommunen er valgt: Boghandler Narflot, Distriktsläge Randers og Kjøbmand R. Rønneberg. Til Formand i Forstanderskabet er Rektor valgt.

Da Førerat ifølge Lovens § 52 vil være ophævet fra nævnte Tidspunkt, bedes derhos Skolernes Rektorer gjorte opmærksomme paa, at de og Skoleforstanderskaberne fra samme Tid ville have at henvende sig direkte til nærværende Departement, under hvilket Skolernes Overbestyrelse ved ovenstaaende Resolutions 2den Post er henlagt, dog saaledes, at de Sager, som gaa ind under Bestemmelsen i Skolelovens § 52 første Punktum, indsendes henholdsvis gjennem vedkommende Biskop eller Amtmand.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, naar Kapitlerne 1, 2, 4 for hver enkelt Skole kunne træde i Kraft, skal Departementet, under Henvisning forørigt til Foredraget, bede Skolernes Vedkommende opfordrede til, med Lovens Bud i § 67 for Die, strax at skride til Drøftelsen af de herhenhørende Spørgsmaal, og derefter indkomme til Departementet med Betænkning om, hvorledes de nye Lovbestemmelser om Undervisningen efterhaanden og opigjenuem Skolen bør bringes i Udførelse for hvert enkelt Åar, indtil de ere fuldstændig gjennemførte, hvilken Betænkning tillige bør omfatte et Overslag over Skolens paaregnede Indtægter og Udgifter for hvert af disse Åar. I denne Henseende skal Departementet bemærke, at det af sidste Storthing bevilgede Skolebudget er gjældende til 1ste April 1872, og at man agter at foreslaa dette Budget forsaa-vidt ikke særegne Forhold gjøre Undtagelser nødvendige, uforandret vedtaget for de følgende tre Maaneder eller indtil 1ste Juli 1872, saa at Forslagene kunne bygges paa Forudsætningen om, at de nu bevilgede Tilskud af offentlige Midler ville vedblive uforandrede indtil det nævnte Tidspunkt. Imidlertid antager Departementet, at det ikke vil være til Hinder for et Forslags Tilfølgeta-

gelse, om den nye Ordning skulde kræve noget større Tilskud i det ene af Skoleaarene 1870—72 end den aarlige Bevilgning, naar et tilsvarende Beløb kan inddspares det andet Aar. Forørigt skal Departementet ved denne Anledning bemærke, at man anser det rettest, at hver enkelt Skoles Budgetforslag ogsaa for den følgende Termin affattes under den Forudsætning, at der ikke vil blive ydet Skolen større Tilskud af det Offentlige end for Nær-værende, saa at en fuldstændigere Udstyrelse af Skolen end den, som kan opnaaes ved Hjælp af dette Tilskud i Forening med Kommunens Bidrag og Skolepengene, bør, hvis den ansees nødvendig eller af væsentlig Betydning for Opnaelsen af Skolens Maal, spøges tilveiebragt ved at forsøge de sidstnævnte Indtægts-filder eller den ene af dem. Hvad særligt Skolepengene angaar, anser Departementet det utvivlsomt, at de for Middelskolens Vedkommende ialtfald fra 1ste Juli 1872 bør fastsættes med samme Beløb for Disciplene paa den til den hidtilværende Realafdeling nærmest svarende Engelsklinie som for Disciplene paa Latinlinien. Forsaavidt det imidlertid ved nogen af de Skoler, som have Tilskud af vedkommende Kommuner, maatte findes hensigtsmæssigt allerede fra Begyndelsen af Skolens Omdannelse efter den nye Lovs Bestemmelser om Undervisningens Ordning eller overhovedet inden 1ste Juli 1872 at fastsætte Skolepengene til lavere eller højere Beløb end i de nærmest tilsvarende Klasser af den nuværende kombinerede Middel- og Real- eller Latin- og Realskole, antager Departementet, at dette vil kunne ske, saafremt de ansættes til i og for sig pas-sende Størrelser, og Kommunalbestyrelsen garanterer Skolekassen et lige saa stort samlet Beløb af Skolepenge som det, der er opført i de Beregninger, som ligge til

Grund for Storthingets Bevilgning af det nu gjældende Budget, hvorefter Spørgsmaalet vil blive gjort til Gjenstand for ny Overveielse ved Aftattelsen af Budgettet for den med 1ste Juli 1872 begyndende Termin.

De øvrige Forhold, i hvilke der ved de Skoler, som have Tilstud af vedkommende Kommuner, ikke kan eller bør foretages nogen Forandring, inden Kommunebestyrelsen har havt Anledning til at utdale sig derover, maa efter Departementets Formening ialsfald ved de fleste af disse Skoler forblive uforandrede for denne Budgettermen og, efter hvad ovenfor er bemærket, ogsaa for det følgende Kvartal. Da Departementet derhos finder det sandsynligt, at man i løbet af de to første Skoleaar (1ste Juli 1870 til 1ste Juli 1872) ikke vil ved nogen Skole kunne ialsfald naa op over Middelskolen med Gjen nemførelsen af den nye Undervisningsordning, og der saaledes ikke inden den nævnte Tid vil blive Anledning til at oprette Gymnasier eller praktiske Realklasser, antager Departementet, at det i Regelen ikke vil blive nødvendigt at indhente Erklæringer fra Kommunebestyrelserne med Hensyn til Spørgsmaalet om de kombinerede Skolers Omdannelse i Overensstemmelse med den nye Lov, forsaavidt man kun har Tidsrummet fra 1ste Juli 1870 til 1ste Juli 1872 for Die. Departementet antager deraf ogsaa, at det til Besparelse af Tid vil findes hensigtsmæssigt først at udvirke naadigst Resolution om hver enkelt Skoles Ordning i Overensstemmelse med den nye Lov for det nævnte Tidsrum, og saa først derefter indlede de med Hensyn til Skolens fremtidige Ordning i det Hele for nødne Forhandlinger med Kommunen. Kun for det Tilsætte, at en Skoles Rektor eller efter 1ste Januar næste Aar dens Skoleforstanderskab finder at burde fore-

slaa de gjeldende Bestemmelser om Skolepengene foran-drede allerede for indeværende Termin, anmodes Vedkom-mende om snarest muligt i Overensstemmelse med, hvad derom ovenfor er bemærket, at fremhætte Forslag for Kom-munebestyrelsen, saa at Sagens Expedition fra Forstan-derskabet ikke skal blive forsinket ved at vente efter Kom-munebestyrelsens Beslutning.

Med Hensyn til de Skoler, som bestaa ved egne Mid-ler, skal Departementet foreløbigen bemærke, at man vilde finde det heldigt, om hver af dem kunde komme til at omfatte både et Latin- og et Realgymnasium og en Mid-delsskole, den sidste enten med et fuldstændigt sexaarigt eller i Henhold til Skolelovens § 5 med et kortere Kursus. Hvis imidlertid Skolens Midler ikke ansees tilstrækkelige til i Forbindelse med Skolepengene at dække de med en saadan Ordning forbundne Udgifter, selv om Gymnaserne i Tilfælde af mindre stærk Søgning indrettes med en et-aarig og en toaarig Klasse, formener Departementet, at det vil være saavel i Samklang med Skolens oprindelige Bestemmelser som overhovedet i den høiere Dannelses In-teresse, at Skolen indrettes som et Dobbeltgymnasium, medmindre saavel Stedets egne som de nærmere liggende Byers Skoleforhold skulde gjøre det usandsynligt, at begge Gymnaser vilde faa tilstrækkelig Søgning.

I Forbindelse med Betænkningen om Undervisnin-gens Indretning i Overensstemmelse med den nye Lov og Skolens deraf betingede Ordning bedes Erklæring tillige ud-trykkelig afgiven over, til hvilken Tid saavel Middelssko-lens Afgangsexamen som Examen artium efter de nye Bestemmelser antages at kunne afholdes første Gang for Skolens Disciple.

Til Veiledning ved Aftattelsen af Forslaget om en Sko-

les succesive Omordning i Overensstemmelse med den nye Lovs Bestemmelser bemærkes fremdeles, at man bør gaa ud fra, at den af den Kongelige Undervisningskommission udarbeidede Undervisningsplan (Kommissionens Skrift 1ste Del S. 313—329) i det Væsentlige vil blive gjort gyldende med de Forandringer, som ere nødvendige eller som maatte vise sig hensigtsmæssige efter de i Kommissionens Lovudkast foretagne Forandringer, dog saaledes, at der under Overgangstiden kan gjøres større Afsvigelser fra den for de Klassers Vedkommende, hvis Undervisning maatte føges efterhaanden bragt i Overensstemmelse med de nye Lovbestemmelser, uagtet deres Disciple ikke ere blevne underviste efter Middelskolens Plan fra nederste Klasse af. Forvrigt skal man bede Skolernes Vedkommende i en særskilt Betænkning at udtales sig om Enkelthederne i det nævnte Udkast til Undervisningsplan for Middelskolens Vedkommende til Benyttelse under de fornøjede Overveielser, som Departementet agter at gjøre dette Udkast til Gjenstand for, inden man i Henthald til § 19 i Skoleloven vedtager en almindelig Undervisningsplan. For at Sagen om hver enkelt Skoles Omdannelse kan påskyndes desto mere, anser Departementet det imidlertid hensigtsmæssigt, at Betænkningen herom afgives, inden der skrides til Drøftelsen af Undervisningsplanens Enkeltheder, dog med Undtagelse af det ene Punkt, Opdragningen af Grøndsen for den valgfrie Del af Naturfundskaben (S. 328), hvorom Skolens Vedkommende bedes at udtales sig allerede i den første Betænkning.

I Anledning af Udkastet til Undervisningsplan for Middelskolen finder Departementet specielt at burde bemærke, at Maalset for Undervisningen i Latin nu, efterat samme er udtaget af selve Loven, bør optages i Under-

visningsplanen, og at man, hvad Bestemmelserne af Maalret angaaer, ikke vilde finde nogen Betænkelighed ved at fastsætte det alternativt til frit Valg dels i Overensstemmelse med Kommissionens Lovudkast (S. 250) dels i Overensstemmelse med det Forstlag, som twende Medlemmer have fremsat S. 288.

Bestemmelser om, hvilke Lærebøger skulle benyttes, antager Departementet fremdeles bør blive at fatte ikke i den almindelige Undervisningsplan men først i Tiden i den senere Tid synes at være kommen til en mere almindelig Erfjendelse af, at flere af de Lærebøger, som for Tiden benyttes i vore Skoler, ikke tilfredsstille de Fordringer, som bør stilles til en Lærebog, tør Departementet forudsætte, at man inden kort Tid vil faa et større Udvalg af hensigtsmæssige Lærebøger at vælge imellem, og det saameget mere, som den nu forestaaende Reform af vore højere Skoler ikke alene opfordrer til Udarbejdelsen af Lærebøger i de Fag, der tidligere ikke havet været Gjenstande for Skolens Undervisning, men ogsaa for en stor Del stiller nye Krav til Lærebøgerne i Skolens gamle Fag. Departementet skal i denne Anledning have Skolernes samtlige Lærere anmodede om, saavidt muligt, at gjøre sig bekjendte med de til enhver Tid forhaandenværende Lærebøger i de Fag, hvori de besidde fornøden Kunngift, og ved Valget af Skolebøger, som de anbefale til Benyttelse, holde sig skarpt for Øie, at Lærebogen ikke bør indeholde en større Stofmængde end fornødent for Opnæelsen af Skolens Viemed med Fagets Optagelse og heller ikke ved sin Fremstillings Form frembyde Disciplene større Vanskelighed ved Tilegnelsen end som stemmer med disse Udviklingstrin. Det Fag, hvori det efter Departementets Øpfatning vil blive vanskeligt for Tiden at

finde Lærebøger, der med Held kunne benyttes under den nye Skoleordning, er Historie. Departementet finder derfor at burde oplyse, at man af Universitetsbibliothekar L. Daae er blevet underrettet om, at han efter Aftale med Professor N. T. Nissen og Bogtrykker Malling har overtaget at udarbeide et Par Lærebøger i Historie beregnete paa at afgive passende Lærestof for Middelskolen. Han bemærker herom, at han haaber at skulle kunne begrænse disse Lærebøger inden et Omfang, der omtrent svarer til det, som Skolekommissionen har fundet passende for Middelskolens Kursus. Den ene Lærebog, Verdenshistorien, vil, bemærker han fremdeles, blive udarbeidet med Professor Nissens Lærebog som Grundlag, dog vil deri fun undtagelsesvis blive optaget Noget af Nordens Historie, idet den anden af de paatenkte Lærebøger vil indeholde de 3 nordiske Rigers Historie, affattet i en saadan Form, at den passende kunde benyttes i de sidste Skoleaar i Middelskolen. Verdenshistorien, antager han, vil være i Boghandelen ved Begyndelsen af Skoleaaret 1870—71, hvorefter Lærebogen i Nordens Historie strax vil blive paabegyndt for om muligt at kunne blive færdig i Løbet af Aaret 1871.

Fremdeles bedes Skolernes Bedkommende, efterat de ovenfor omhandlede Bemærkninger ere afgivne, at tage Kommissionens Udkast til Reglement for den høiere Almenskole under Overveielse og derefter tilstille Departementet de Bemærkninger, som de derved maatte finde sig foranledigede til at fremsætte, samt Forslag til de i Kommissionens Udkast § 16 omhandlede Skolelove for Disciplene. Dog vil der, hvis en Skoles Rektor efter Samraad med Skoleraadet skulde foretrække at opfætte med Afgivelsen af dette Forslag, indtil Skolen har virket nogen Tid un-

der den nye Ordning, fra Departementets Side Intet herfor være til Hinder.

Departementet vil senere henvende sig til Skolerne med Anmodning om at afgive Betænkninger over Kommissionens Udkast til Undervisningsplaner for Gymnasierne og til Neglement for Middelskolernes Afgangsexamen.

Til Slutning skal Departementet bemærke, at man anser det meget onskeligt, at Skolernes Omdannelse kan paabegyndes i det nærmest forestaaende Skoleaar, og at derfor navnlig den første af de ovenfor omhandlede Betænkninger bør afgives saa snart, som det er muligt.

Et Aftryk af Departementets, af Regjeringen tiltraadte Indstilling i Anledning af Spørgsmaalet om naadigst Sanktion paa de af sidste Storthing fattede Beslutninger til Love om Ordningen af det høiere Undervisningsvæsen vedlægges.

Christiania den 24 November 1869.

Riddervold.

Under 7de Februar dette Aar afgav Skoleraadet følgende Betænkning om Skolens Omdannelse.

„Aalesunds Lærde- og Realskole bestaar fortiden af 1 Forberedelseskasse, 2 Fællesklasser, 3 Latinklasser og 1 Realkasse, alle toaarige. Fagene ere fordelt i de forskjellige Klasser i Overensstemmelse med den for de kombinerede Skoler gjeldende Normalplan, ligesom ogsaa Elevernes Normalalder i de forskjellige Klasser stemmer med de for nævnte Plan gjeldende Bestemmelser. I Forberedelsesklassen optages Elever fra 6—8 Aar, i 1ste Fællesklasse fra 8—10 Aar, i 2den Fællesklasse fra 10—12 Aar o. s. v. Naar den nuværende Skole omdannes efter

den nye Lovs Fordringer, der bestemmer, at Skolen begynder med Elever i deres fyldte 9de Åar, vil altsaa 1ste Fællesklassens øverste Afdeling komme til at danne Middelskolens 1ste Klasse, og da denne Skole skal indebefatte de Elever, der efter Normalalderen ikke ere ældre end 15 Åar, vil altsaa dens øverste Klasse komme til at optage dem, som i den nuværende Skole danne nederste Afdeling i 2den Latin- og Realklasse. Ved at sammenligne Fordringerne i de forskjellige Fag paa de tilsvarende Trin efter den gamle og nye Plan, have vi ikke fundet, at der findes saa store Uoverensstemmelser, eller at Overgangene ville blive saa bratte, at der kan være nogen Betenkelsel ved allerede fra næste Skoleaars Begyndelse at skride til Gjennemførelse af Skolens Omdannelse igjennem hele Middelskolen. De Fag, hvori der tiltrænges nogen Modifikation af Planen er Tydsk, hvori Undervisningen det første Åar i en Klasse maa' deles, og Mathematik, hvori der maa'ke vil hengaa' noget længere Tid, inden Eleverne ganske kunne passe ind i den nye Læseplan, dog ikke længere end, at det antages, at Skolen ved Skoleaarets Begyndelse i 1871 vil være i stand til at optage og gjennemføre Planen i sin Helhed, og at saaledes den første Afgangsexamen ved Middelskolen vil kunne afholdes ved Skoleaarets Slutning i 1872; men herom tør vi dog ikke udtale nogen bestemt Formening, førend vi har seet Resultatet af Skolens nye Virksomhed i nogen Tid. Med Hensyn til det Forslag, som vi nedenfor skulle tillade os at fremstætte, om Omdannelsen af Skolen, ville vi ikke undlade at bemærke, at vi i Henhold til Lovens § 6 saavidt muligt har søgt at skaffe Skolen 1aareige Klasser, og har antaget, at Skolen idetmindste i den tilbagestaaende Tid af Budgetterminen kan gjøre Regning

paa det af Statstassen bevilgede Bidrag, selv om Forberedelsesklassen, allerede ved Skoleaarets Begyndelse i 1870, udfilles af Middelskolen og overtages af Kommunen, hvilket desuden for Omdannelsens Gjennemførelse vil være nødvendigt. For at lette Oversigten meddele vi først den nu gjeldende Plan.

Fag.	Forberedelsesklasse	1 Høgskolens klasse.	2 Høgskolens klasse.	1 Latin- og Real-klasser.	2 Latin-klasser.	3 Latinkl.
Norsk	6	6	5a 5a	5b 1a 3 1a	1a 2	3
Tydk. . . .				4b	2	2
Fransk				8a 8b	9	9
Latin					5a 5b	5
Græsk					2	3
Religion	4		3	2	2	3
Historie		3b	3	3	3	3
Geografi		3b	3	2	1	1
Naturhistorie			2	2		
Mathematik				5	4	3
Negning	6	4	4	1a 4a 2b	2	
Engelsk						
Skrivning	6	4	3	1a		
Tegning			2	2		
		18	18	24 30	30 30	30 30

Efter Omdannelsen vil Skolen efter vort Forslag komme til at have følgende Klasser:

Fag.	Middelskolen.				Gymnasium		
	1 Kl. 9—10 Æar.	2 Kl. 10—12 Æar.	3 Kl. 12—13 Æar.	4 Kl. 13—15 Æar.	1 Kl. 15—16 Æar.	2 Kl. 16—18 Æar.	
Religion ..	3	3	2	2	2	3	
Norsk	11	5	4	3	2	2	
Tydsf. . . .	(5)	5	3	3	1	1	
Latin }			L. 7 E. 6	L. 7 E. 6	10	9	
Engelsf. . .							
Græss . . .					6	6	
Franſk . . .				3a 3b	2	2	
Historie ..	3	3	3	2	2	3	
Geografi ..	3	3	3	1	1	1	
Naturhistorie		2	2	3			
Mathematik	4	4a 6b	6	6	4	3	
Tegning . .		{ 5a 3b	E. 1	E. 1			
Skrivning .	4						
	28	30	30	30	30	30	

Før de Clevers Skyld, der det første Æar opflyttes i 2den Klasse, vil det som ovenfor bemærket være nødvendigt, at Undervisningen i Tydsf meddeles førstilt for de to Kuld, da dette Fag ikke læses i den nuværende 1ste Hællesklasse; denne Deling bortfalder naturligvis fra Skoleaarets Begyndelse i 1871. Fra samme Skoleaars Begyndelse vil det for de studerende Clever, der opflyttes fra Middelskolen, være nødvendigt at forøge Timeantallet i Græss, hvortil Mathematiken antages at ville kunne affe en Time, og paa samme Maade ville de øvrige Fags Timetal efterhaanden bringes i Overensstemmelse med den af Kommissionen foreslaade Timeplan.*”

*) Heretter følger i Betænkningen Udkast til Læseplan i de forskellige Klasser og Fagfordeling for Lærerne, som det ikke er

Denne Plan, hvis Gjennemførelse afhæng, som paa-
peget, af Forandring i Skolepengene og Forberedelsesklass-
sens Forhold til Skolen, sendtes med Overslag og Bereg-
ninger til Forstanderkabet, der igjen oversendte det til By-
ens Formandskab til Behandling. Imidlertid sendtes det
den 19de Marts til Kirke-Departementet, hvorfra det, under
6te April, sendtes tilbage, da der blandt Andet nærede
Frygt for, at Planens Gjennemførelse vilde blive for kost-
bar i Forhold til Skolens Indtegter; Departementet

nødvendigt at indtage paa dette Sted. Kun skal her ansøres
hvad der er ytret om de i Kommissionens Forslag opstillede
Fag: Naturkundskab og Svensk.

„De Forandringer, som vi efter denne Læseplan have foretaget
i Kommissionens Forslag, have forendel jn nødvendige For-
udsætning i, at to af vore Klasser ere blevne toaarige. Med
Hensyn derimod til Naturfagene og Svensk, da ere vi blevne
foranledigede til at gjøre en Indstrenkning, baade fordi vi an-
tage, at de i Naturfagene af os opstillede Fordringer ere til-
strækkelige til at fyldestgjøre disse Fags Betydning for Almen-
stolen, og fordi vi tro, at den Tid, som mulig kan blive til-
overs efter en grundig Opnaaelse af det opstillede Maal, hel-
lere bør anvendes til en fuldstændig Udvikling af det allerede
Læste end til en forøget Opjamning af spredende og deraf
ufrugtbart nyt Stof; ligesom vi heller ikke kunne være enige i,
at nogen mere speciel Kundskab til Sten- og Bjergarter og
Jordens geologiske Forhold, end den, der udvindes af den
syfjeste Geografies Undervisning, kan med Billighed fordras
paa det Erm af Skolen; derimod har vi ikke fundet det be-
tænkligt at anvisse det Plads mellem den valgfrie Del af
Faget, hvori vi ogsaa tro, at de i Kommissionens Forslag
nevnte Partier kunne indtages, forudsat at Meningen er den,
at ikke alt skal men noget kan læses af de nævnte Afsnit, og
at Undervisning heri kun tilstedes flinkere i denne Retning
mere begavede Clever, ikke derimod kan forlanges af enhver
Discipel uden Undtagelse. Hvad Svensk angaaer, da ere vi af
samme Usikrelse som Kommissionens dissenterende Medlem;
vi tro heller ikke, at der vil være noget reelt Udbytte for Ele-
verne at hente deraf i nogen Henseende, medens det derimod
nok som et nyt Stof vil kunne bidrage til at sprede og svække.
Det forekommer os idetheletaget, at Middelstolens Fordringer,
i det Hele som i de enkelte Fag, ikke taale nogen Tilgivt af
Noget, der ikke med Nødvendighed kan siges at udfordres eller
i nogen særdeles Grad at bidrage til Opnaaelse af Skolens
begrænsede Maal.“

havde nemlig ikke funnet opgjøre noget Budget, da Kommunen endnu ikke havde fattet nogen Beslutning i Sagen. Skoleraadet tog da Sagen under fornøjet Behandling og afgav under 24de April nedenstaende Betænkning:

I Anledning af det ørøde Departements Skrivelse af dte d. M. ville vi ikke undlade ørbødigst at meddele, at vores Førslag herfra sendtes til Skolens Forstanderskab, ledsgedte af de fornødne Overslag og Beregninger, hvorfra de, vedtagne uden Bemærkninger, sendtes til Formandskabet, hos hvem Forstanderskabets Følgesskrivelse med Bilage blev beroende, i det Haab, at Kommunerepræsentationen skulde fatte sin Beslutning, førend endnu Departementet tog Sagen under Behandling. Vi skulle her tillade os yderligere at fremstætte de Grunde og Overslag, hvorpaa vi har støttet vores Førslag.

Det Bidrag, Kommunen nu har af Statskassen, udgjør 990 Spd., og Skolens Lærerpersonale udgjør, foruden Gymnastik- og Sanglærer, Rektor, Overlærer, 3 Adjunkter, 3 Timelærere og en Tegne- og Skrivelærer, der lede Undervisningen i 6 toaarige Klasser. Det nuværende Budget stiller sig saaledes:

F u d t æ g t.

1. Skolepenge	Spd. 1500.
2. Kommunens Bidrag	— 900.
3. Renter af Grundfondet	— 650.
4. Statens Bidrag	— 990. <u>Spd. 4040</u>

U d g i f t.

Lønninger: Rektor Sp. 1000

Overlærer . . . — 600

3 Adjunkter . — 1200

Læreris Sp. 2800

	Transp. Sp. 2800
1 Timelærer	— 300
1 Do.	— 250
1 Do.	— 150
Tegne- og Skrivelærer .	100
Sang	40
Gymnastik	40
Pedellen	60
Kassereren	<u>70</u> Sp. 3810
Bibliotheket	— 40
Lys og Brænde	— 140
Andre Udgifter	<u>50</u> Sp. 4040

Den Forandring, der af os er bleven foreslaaet, er kun den, at Tegne- og Skrivelærerens Løn slaaes sammen med Timelærerlønnen paa 150 Spd. til en Post paa 250 Spd. At kunne forene Posten for en Tegne- og Skrivelærer med Gymnastiklærerens vil under alle Omstændigheder, selv om kun to Klasselærergager bevilges, være onskeligt, da det idetmindste hidtil har været en Umulighed at kunne faa Nogen til at overtage Undervisning i Gymnastik alene, da der, saavidt vides, ikke her findes Nogen, der kan overtage den enten af Interesse for Sagen eller som Bierhverv. Ved denne Deling af Posten bliver forresten, som det vil sees, Budgettet ikke i nogen Maade forsøgt. Da Skolen efter den af os foreslaaede Omordning kommer til at omfatte 3 toaarige og 3 etaarige Klasser, vil der heller ikke af den Grund tiltrænges større Lærerpersonale end nu til dens 6 toaarige Klasser. Hvad selve Planen angaaer, maa vi gjøre opmærksom paa, at Forholdene her ved Skolen ere langt simplere end ved

nogen anden Skole i Landet, da vi fortiden ikke har nogen 2den Realklasse og sandsynligvis heller ikke faar nogen næste Skoleaar. Det var derfor vor Mening, som i vores indledende Bemærkninger antydet, at den opførte Timefordelingstabell strax ved Skoleaarets Begyndelse skulde tages i Brug i sin Hælhed, et Resultat hvortil vi vare komne gjennem Sammenligning mellem Fordringerne i de forskjellige Fag efter begge Planer, og Undersøgelse af Clevernes Udviklingstrin i de respektive Klasser. Det eneste Fag, hvorom der var nogen Tiviol, var Mathematik, der paa Grund af sin særegne Stilling i toaarige Klasser gjorde det vanskeligt for vedkommende Lærer, navnlig for Middelskolens 4de Klasse (V—VI) at afgjøre, om de opstillede Fordringer kunde naaes 1ste Aar. Det laa derimod ikke i vor Tanke, at der skulde gjøres nogen forsøgsvis Indførelse af den nye Skoleplan; efter det foranførte kunde vi saaledes ikke opstille mere end den ene af os opstillede Timefordelingstabell. Det foreslaaede Schema for Gymnasiet skulde med den i Forslaget anførte Forandring, at Mathematik afgav i 2det Aar (1871—1872) 1 Time til Greæst, ogsaa bibrættes uforandret indtil Middelskolens Afgangsexamen første Gang afholdtes, hvorefter da Kommissionens Plan for Gymnaserne indtraadte.

For Tilveiebringelse af de fornødne Midler til Skolen foreslges, at Kommunen fra Skoleaarets Begyndelse 1870 overtager Forberedelsesklassen, under Betingelse af, at de til Læreren i denne Klasse bevilgede 150 Spd. anvendes som ovenfor paapeget, og at Skolepengene omreguleres saaledes som nedenstaende Overflag antyder:

Middelskolen:	1ste Kl. 10 ¹⁾	Clever	a 12	Sp.	Spd.	120
2den Kl. 20 ²⁾	—	a 18	—	—	360	
3de Kl. 10 ³⁾	—	a 24	—	—	240	
4de Kl. 15	—	a 30	—	—	450	
				Spd.	1170	
1ste Latinklasse 5 ⁴⁾	—	a 32	—	—	160	
2den Latinklasse 7	—	a 36	—	—	252	
				Spd.	1582	

Dette Overslag grunder sig paa et Elevantal saa stort, som det antages at ville blive efter de nuværende Forhold; sandsynligvis vil Minimumsantallet for Fremtiden kunne sættes til ca. 70.

Som det vil sees af hvad vi ovenfor har tilladt os at fremhætte, har vi grundet vort Forslag paa, som det i Mundebskrivelsen af 24de Nov. f. A. hedder, at „de nu bevilgede Tilskud af offentlige Midler ville blive uforandrede“ og ere under Ondanningen gaaede ud fra den nye Skoleplan, hvori vi kun for de nuværende Latinelevers Bedkommende har gjort enkelte Forandringer paa Grund af de endnu gjeldende Bestemmelser for Examen artium. Da vi imidlertid af det ørede Departements Skrivelse af 6te d. M. synes at maatte antage, at der vil stille sig penunicere Vanskeligheder i veien for vort Forslags Gjennemførelse, og det efter Anthydninger i samme Skrivelse synes at være Meningen, at der skal gjøres saa saa Forandringer i den nu gjeldende Plan som mulig, have vi i Overensstemmelse dermed udarbeidet nedenstaende Forslag.

¹⁾ fortiden 11. ²⁾ fortiden 22. ³⁾ fortiden 11. ⁴⁾ en af disse Clever er senere udgaet af Skolen.

1870—1871.

fag.	Middelstolens			2 Lat.	3 Lat.
	1 Klasse (I-II)	2 Klasse (III-IV)	1 Lat. & Real b.		
Religion . . .	3	1a 2 1a	2	2	3
Norrf . . .	6a 5	1a 4 1a	3	2	3
Tydkf . . .	(5a) 5b	2a 3 2a	3	2	1
Latin		7b	8	9	9
Engelsk . . .		6b	2		
Frankf . . .			4	2	2
Græsk . . .				5a5b	5
Historie . . .	3	3	3	3	3
Geografi . . .	3	3	2	1	1
Mathematik . .	4	6	5	4	3
Naturhistr. . .	2b	2	2		
Tegning . . .	4	{ 5b 3a 3a	1b		
Skrivning . . .					
Regning . . .			2		
	28	30 30	30 30	30 30	30

1871—1872.

fag.	Middelstolens.			2 Lat.	3 Lat.
	1 Klasse (I-II)	2 Klasse (III-IV)	3 Klasse (V)		
Religion . . .	3	1a 2 1a	2	2	3
Norrf . . .	6a 5	1a 4 1a	3	2	3
Tydkf . . .	(5a) 5b	2a 3 2a	3	2	1
Latin		7b	7	9	9
Engelsk . . .		6b	6		
Frankf . . .			3	2	2
Græsk . . .				5a5b	5
Historie . . .	3	3	2	3	3
Geografi . . .	3	3	1	1	1
Mathematik . .	4	6	6	4	3
Naturhistorie .	2b	2	3		
Tegning . . .	4a	{ 5b 3a 3a	1b	1	
Skrivning . . .					
Regning . . .			2		
	28	30 30	30 30	30 30	30

1872—1873.

Fag.	Middelskolens			2 Lat.	3 Lat.
	1 Klasse (I-II)	2 Klasse (III-IV)	3 Klasse (V-IV)		
Religion . . .	3	1a 2 1a	2	2	3
Norsk . . .	6a 5	1a 4 1a	3	2	3
Tyndst . . .	(5a) 5b	2a 3 2a	3	2	1
Latin . . .		7b	7	9	9
Engelsk . . .		6b	1a5		
Franſk . . .			3a2b 3a2b	2	2
Græſt . . .				5	5
Historie . . .	3	3	1b 2 1b	3	3
Geografi . . .	3	3	1	1	1
Mathematik . . .	4	6	6	4	3
Naturhistr.		2b	2	3	
Tegning . . .	4a	5b	3a 3a 1b	1	
Skrivning . . .					
Regning . . .					
	28	30	30	30	30
				30a29b	
				30	30

Efter ovenstaende Label for 1870—71 vil altsaa Middelskolens 2 første Klæſſer (I—II og III—IV) komme i Virksomhed fra Skoleaarets Begyndelse i 1870, og Undervisningen forthættet i 1 Lat. og Realklæſſe, hvor kun øverſte Aſdeling findes, samt 2 og 3 Latinklæſſe efter den gamle Plan. I 1871—1872 begynder Middelskolens 3die Klæſſes nederſte Aſdeling (V), og den gamle Plan beholdes da for 2 og 3 Latinklæſſe; 1 Lat. og Realklæſſe bortfalder. I 1872—1873 vil Middelskolen blive fuldstændig organiseret med 3 Klæſſes øverſte Aſdeling (VI) og 2 Latinklæſſe b. samt 3 Latinklæſſe forthættet efter den gamle Plan.

Hvad Forberedelsesklassen angaaer, frygte vi for, at der, paa Grund af Forholdene her, vil ſtille sig væſentlige Vanskeligheder i veien for Gjennemførelſen af den af Departementet foreſlaade Ordning. Den nuværende Læ-

rer i Forberedelsesklassen, der maa overtake den hele Undervisning, læser nu 18 Timer ugentlig, og vilde efter den paatænkte Plan komme til at læse 36 Timer. Desuden vilde den Klasse, der skulde have Undervisningen henlagt til Eftermiddagen, komme til at læse den største Del af Vinteren næsten udelukkende ved Lys og for en væsentlig Del bøges Friminuternes Afbenyttelse i fri Luft. Vi har derimod tænkt, at Klassens Viemed, at forberede til Middelskolen, kan opnaaes ved at gjøre den toaarig saaledes, at dog hver Afdeling faar 6 Timer førstilt Undervisning og at den øverste Afdeling læser fra Kl. 9—12, den nederste fra Kl. 10—1. Fagene blive da

Afd. a. Afd. b.

Norf.	.	6.	6.
Regning.	.	6.	3.
Skrivning.	.	6.	3.
Religion.	.	"	2.
Historie.	.	"	2.
Geografi	.	"	2.
		18	18

efter følgende Timetabel:

Timer	Afd.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Lørdag.
9—10	b	Norf.	Norf.	Religion	Norf.	Norf.	Religion
10—11	a	Skrivn.	Skrivn.	Skrivn.	Skrivn.	Skrivn.	Skrivn.
11—12	b	Historie.	Geografi	Norf.	Historie.	Geografi	Norf.
12—1	a	Regning.	Regning.	Regning.	Regning.	Regning.	Regning.
	b	Regning.	Skrivn.	Regning.	Skrivn.	Regning.	Skrivn.

Denne Betænkning*) blev under 28de April af Rektor tilstillet Forstanderskabet, ledsgaget af nedenstaende Skrivelse.

*) Den var ligesom den tidligere ledsgaget af Forslag til Undervisningsplan og Fagfordeling mellem Lærerne.

„Hoslagt giver jeg mig den Utre at fremfende et af Skoleraadet, paa Grund af vedlagte Skrivelse fra Døparementet af 6te d. M., udarbeidet nyt Forslag om Skolens Øndamælje. Da der er lidten Sandsynlighed for, at Skolen kan vente at opnaa de Fordele, der vare tilstigtede ved det forrige Forslag, og saaledes vil blive nødtaget til at indfrænke sig til toaarige Klasser i hele Middelskolen, tillader jeg mig at foreslaa, at Forstanderstabet atter tager under Overveielse, hvorvidt der skal gjøres nogen Forandring med Skolepengene og Forberedelsesklassens Stilling til Middelskolen. Efter den nu gjeldende Kontingent for de respektive Klasser vil Indtægten udgjøre:

1ste Klasse i Middelskolen

I (Afdl. b i 1ste Fælleskl.) 11 Clever a 9 Spd.
Spd. 99.

II (Afdl. a i 2den Fælleskl.)

9 Clever a 12 Spd. . . . — 108.

2den Klasse i Middelskolen:

III (Afdl. b i 2den Fælleskl.)

13 Clever a 12 Spd. . . . — 156.

IV (Afdl. a 1ste Lat.- & Realkl.)

Realelever 2 a 18 Sp. 36.

Latinelever 9 a 24 — 216. — 252. Spd. 615

1 Lat.- & Realkl. b.

Realelever 7 a 18 Spd. . . Spd. 126.

Latinelever 5 a 24 Spd. . . — 120. — 246

2den Latinklassé 7 Clever a 32 Spd. . . . — 224

3de Latinklassé 7 Clever a 36 Spd. . . . — 252

Spd. 1337

Transp. Spd. 1337

hvortil kommer for Forberedelsesklassen ca.

20 i 2 Afdelinger.

AfdL. a 10 Elever a 6 Sp. Spd. 60.

AfdL. b 10 — a 9 — — 90. Spd. 150
tilsammen Spd. 1487

fragaar Moderation for Brødre — 50
Spd. 1437.

Da Skolepengene formentlig hør sættes lige for alle Elever i samme Klasse, tillader jeg mig, idet jeg antager, at Minimum af Elevantallet i den hele Skole kan sættes til 70, at foreslaa følgende Kontingent:

i 1ste Klasse i Middelskolen, 12 Sp., 20 Elever Spd. 240
2den — i Do., 18 — 20 — — 360
3die — i Do., 24 — 20 — — 480
1ste — i Gymnasiet 30 — 5 — — 150
2den — i Do., 36 — 5 — — 180
Spd. 1410
fragaar Moderation for Brødre — 50
Spd. 1360

der saaledes kan ansees for det sandsynlige Minimum. Dersom den her foreslaaede Kontingent indtræder for Middelskolens to nederste Klasser fra Skoleaarets Begyndelse i 1870, vil den sandsynlige Indtægt for Skoleaaret 1870—71 stille sig saaledes:

Middelskolens to Klasser { 1, 20 Elever a 12 Sp. Spd. 240
{ 2, 24 — a 18 — — 432
1—3 Latinklasse — 722
Forberedelsesklassen — 150
tilsammen Spd. 1544
Moderation for Brødre — 50
Spd. 1494

Budgettet for 1870—71 vil altsaa blive:
Indtægt.

1. Skolepenge.	Spd. 1490.
2. Kommunens Bidrag . . .	— 900.
3. Renter af Grundfondet . . .	— 650. <u>Spd. 3040</u>

Udgift.

1. Lønning: Rektor . . .	Sp. 1000
Overlærer —	600
3 Adjunkter —	1200
1 Timelærer —	300
1 Do. —	250
1 Do. —	150
Tegne- og	
Skrivelærer —	100
Gymnastif- lærer . . —	40
Sanglærer —	40
Kasserer . —	70
Pædellen . —	60 <u>Sp. 3810</u>
2. Bibliotheket	-- 40
3. Lys og Brænde	— 140
4. Andre Udgifter	— 50 <u>Sp. 4040</u>

Det Beløb, der saaledes vil udfræves af Statskassen, vil blive 1000 Spd.

Hvad Forberedelsesklassen angaar, synes det under de forandrede Omstændigheder ikke at være nogen Grund til at gjøre nogen Forandring i dens Forhold til Middelskolen."

Under 2den Mai sendte derpaa Forstanderskabet Skoleraadets Forslag med Bilag til Departementet. Forstanderskabet udtalte sig saaledes:

„Forstanderstabet, der ganske slutter sig til de fremsatte Forflag, vil, navnlig med Hensyn til Forlagene om Skolens Omdannelse, fortrinsvis henholde sig til Skoleraadets første Plan som den, der formentlig frembyder de største Fordele for Skolens Virksomhed, saa meget mere som det ikke antager, at denne Plan vil kræve større Bidrag af offentlige Midler end den anden, eller ialtfald ikke større, end hvad der fortiden udredes af Statskassen, forsaavidt nemlig Skolepengenes Størrelse af Kommunestyrelsen bestemmes i Overensstemmelse med Forslaget. Vi undlade ikke at bemærke, at det oprindelige Forlag i Februar Maaned oversendtes Formandskabet til Afgjørelse, og at idag ligeledes det fornuyede Forlag er det tilstillet til Behandling.“

Der foreligger saaledes to Forlag, hvis Antagelse eller Forkastelse væsentlig grunder sig paa Bestemmelsen af Skolepengene, hvis Størrelse Kommunen har at fastsætte. Efter det ene vil Middelskolen komme til at bestaa af 4 Klasser, to etaarige og to toaarige; efter det andet af 3 toaarige Klasser. Nogen Beslutning er imidlertid endnu ikke (d. 24de Juni) fattet af Kommunen.

Skoleesterretninger.

Skolens økonomiske Forfatning.

Regnskabet for det forløbne Aar 1869 stiller sig saaledes:

Indtægter.

1. Beholdning . . .	Spd.	340.	23
2. Skolepenge . . .	—	1435.	
3. Testimoniegebyhr	—	24.	
4. Kommunens Bi- drag	—	1550.	
5. Statens Bidrag .	—	1475. 100	Spd. 4825. 3

Udgifter.

1. Lønninger . . .	Spd.	3944.	71½
2. Lys og Brænde .	—	99.	51
3. Bibliotheket . .	—	40.	19
4. Naturaliesamlin- gen	—	15.	48
5. Forskjellige Udgif- ter	—	46.	87½
6. Beholdning . . .	—	678.	86
			Spd. 4825. 3

Bed Indtægterne bør bemærkes, at der i Post 5 blandt Statens Tilskud er medregnet de udenfor Budgettet bevilgede Alderstillsæg, samt Bidrag til Skolens Samlinger; og at blandt Udgifterne tilsvarende Beløb ere opførte under Post 1 Lønninger, der oprindelig udgjør 3660

Spd., og Post 4 Naturaliesamlingen. Budgettet er, som det vil erindres, opgjort til 4040 Spd.

Legalerne. Af Legaternes Renter har i indeværende Åar 7 af Skolens Elever mydt fri Skolegang, hvorved Renternes samlede Beløb vil medgaa.

Skolebygningen har ingen Forandring eller Reparation undergaaet, naar undtages, at den ligesom Gymnastiklokalet er blevet malet udvendig. I dens Indre vil om ikke lang Tid tiltrænges adskillige dog mindre væsentlige Udbedringer. Af Inventarium er anskaffet en ny Reol til Bibliotheket. Premierl. Gade har forørret Skolen „Kart over Havbukerne langs den norske Kyst fra Stat til Hærø“, udgivet af den geografiske Dypmaaling.

Skolens Samlinger. Bibliothekets Forøgelse har væsentlig været indskrænket til, hvad der har funnet anskaffes for Skolens Annuum, og har derfor ikke kunuet blive synnerlig stor. Den zoologiske Samling er derimod blevet temmelig forøget, idet en stor Del af det til dette Øiemed for Budgetterminen bevilgede Beløb, med Departementets Samtrykke, er blevet anvendt til Komplettering af Fuglesamlingen, der derved har fået en forhøjet Be tydning som Undervisningsapparat. Den antikvariske Samling har ved Gaver fået nogen Tilvejt, hvori blandt fremhæves en særdeles smuk Flintkniv, der er forørret af Sagfører Møller, og et ualmindeligt vel konserveret Alterstab med Dug og Disk etc., der engang har tilhørt Throndenes Kirke, og er støffet Skolen af Sognepræst Holmboe. Nærmere Oplysninger om disse Samlingers Tilvejt ville senere blive meddelte.

Indre Organisation.

Embedsmænd og Betjente.

Som i forrige Program meddelt, har Adjunkt Wall em været fraværende fra Skolen i indeværende Skoleaar; hans Post har været overtaget af Stud. phil. W. Friisner, der imidlertid under 1ste Septbr. 1869 er blevet udnevnt til Timelærer her ved Skolen, og saaledes fra næste Skoleaars Begyndelse vil overtage de Tag, som midlertidig har været løst af Løitn. Blehr og Student Brøgger. Forresten er ingen Forandring indtraadt i Lærerpersonalet.

Klasseinddeling og Disciplenes Antal.

Bed Skoleaarets Begyndelse vare Eleverne fordelt i 6 toaarige Klasser. Af Elevernes Antal 103 vare foruden Dissemitenderne 6 udmeldte ved Skoleaarets Slutning i 1869. Efter Feriernes Begyndelse udtoges 1 Elev for privat at forberedes til Artium, og en ny optoges i Fællesklassen, saa at Elevantalset ved Skoleaarets Begyndelse udgjorde 95. I Aaret Løb ere 12 udmeldte, for største Delen af Realklassen, og 4 indmeldte. Efter de hidindtil stede Anmeldelser vil Skolen, deri indbefattet Forberedelsesklassen, ogsaa for næste Aar komme til at tælle omkring 90 Elever.

Eleverne vare ved Skoleaarets Begyndelse saaledes fordelt:

Forberedelæsklassen	a . . .	5
	b . . .	9
		14
1 Fællesklasse	a . . .	12
	b . . .	9
		21
2 Fællesklasse	a . . .	14
	b . . .	10
		24
1 Latinklassé	a . . .	6
	b . . .	4
1 Realklasse	a . . .	6
	b . . .	4
		20
2 Latinklassé	a . . .	5
	b . . .	5
		10
3 Latinklassé	a . . .	3
	b . . .	3
		6
		95

Fagfordeling.

1. Rektor:

Latin i 3 Latinklassé	. . .	3
Latin i 2 Latinklassé	. . .	4
Latin i 1 — a	. . .	8
Franſk i 3 — . . .	2	
Franſk i 2 — . . .	2	19 Timer

2. Overlærer Schnitler:

Græſk i 3 Latinklassé	. . .	5
Græſk i 2 — b	. . .	5
Latin i 3 — . . .	6	
Latin i 1 — b	. . .	8
		24 Timer*)

*) Overlærer Schnitler har desuden løst 2 Timer Engelsk i 1ste Realklasse b.

3. For Adj. Wallens Stud. Frizner:

Historie i 3 Latinklassे	. . .	3
Tydk i = —	. . .	1
Geografi i = —	. . .	1
Latin i 2 —	. . .	5
Græsk i = — a	. . .	5
Historie i = —	. . .	3
Tydk i = —	. . .	2
Geografi i = —	. . .	1
Hist. i 1 Latin- og Realkl.	. . .	3
		24 Timer

4. Adj. Thaulow:

Norsk i 3 Latinklassе	. . .	3
Religion i = —	. . .	3
Norsk i 2 —	. . .	2
Religion i = —	. . .	2
Norsk i 1 —	. . .	4
Religion i = —	. . .	2
Religion i 2 Fællesklassе	. . .	3
Tydk i = — a	. . .	5
		24 Timer

5. Adj. Schulz:

Matematik i 3 Latinklassе	. . .	3
— i 2 —	. . .	4
— i 1 —	. . .	5
Regning i = — a	. . .	1
Engelsk i = Realklassе a	. . .	4
Naturhist. i = —	. . .	2
Regning i = —	. . .	2
Regning i 2 Fællesklassе	. . .	4
Naturhist. i = —	. . .	2
		27 Timer

6. Lpithn. Blehr:

Franſk	i 1 Latinklassе	b . .	4
Tydk	i = —	. .	4
Geografi	i = —	. .	2
Historie	i 2 Fællesklassе	. .	3
Geografi	i = —	. .	3

16 Timer

7. Stud. Brøgger:

Tydst i 2 Fællesklassे b . . 5
Norst i = — . . 5 10 Timer

Timelærer Ølsen har fremdeles været Klasselærer i 1ste Fællestklasse og desuden læst Norsk i 2den Fællestklasse a. Meldskreddal er Klasselærer i Forberedelsesklassen.

Fagenes Fordeling i de forskjellige Klasser sees af følgende Tabel:

Fag.	Børheds- delskfst.	1 Fælles- klasse.	2 Fælles- klasse.	1 Latin- og Real- klasse.	2 Latin- klasse.	3 Latin
Norsk	6	6	5a 5a	1a 3 1a 3 4b	1a 1a 8a 8b	2 2 9 9
Tydkst. . . .						1
Fransk						2
Latin						9
Græst					5a 5a	5
Religion . . .		4	3	2	2	3
Historie . . .			3b	3	3	3
Geografi . . .			3b	3	2	1
Naturhistorie				2	2	
Mathematik					5	
Regning . . .	6	4	4	1a 4a	2 2b	4
Engelsk						
Skrivning . . .	6	4	3	1a		
Tegning			2		2	
		18	18	24	30	30
				30	30	30
				30	30	30

3 Aarets Løb er i de førstjellige Tag gjennemgaaet:

3 Latin. 1ste Latinklassé a. Henrichens Læsebog: Lette Læsesykker, Fablerne og Noget af Mythologien samt Formlæren, og mundtligt det Vigtigste af Kasus- og Setningslæren, forsaavidt der har været Anvendelse for dem, samt de fleste af de i Læsebogen optagne Fortællinger kurforiss.

1ste Latinklassé b. Af Cornel læst og repeteret de 16 første Feltherrer. Af Madvigs Grammatik (den mindre Udgave) Kasusaffnittet af Syntaxen i Sammenhæng gjennemgaaet, forørigt repeteret Formlæren, dog med Forbigaaelse af større Partier af Orddannelseslæren. 3 to ugentlige Timer er Grammatikkens Regler indøvede gjennem skriftlige Arbeider, hvoraf dog kun omkring 18 af de senest udførte af sammenhængende Indhold.

2de Latinklassé. Af Ovids Metamorphoser 1225 Vers (Blochs Udgang), de 3 sidste Bøger af Phædri Fabler, Ciceros Lælius (Lunds Udgave) og 21de Bog af Livius (Madvigs Udgave med Voß's Num.). Desuden ugentlig en Stil af let historisk Indhold, og 1 Time ugentlig Justin kurforiss. Af Literaturhistorien de indledende Oversigter i Tredjers Literaturhistorie, samt hvad der vedkommer de læste Forfattere. Det Vigtigste af Metriffen. Af Grammatikken i Sammenhæng af Madv. Gram. 4 Udg. Kap. 1—4 og 7 og 8.
3die Latinklassé a. Af Horats, Brevet til Pisonerne og 1 og 2 Bog af Oderne, Ciceros

Lælius og Talen pro Roscio Amerino, Livius 21 og 22 Bog og Tacitus's Agricola. Af Madvig's Syntax repeteret Kasuslæren og læst det Øvrige i Sammenhæng. Ugentlig en Oversættelse af forskellige, væsentlig Sølvvalderens Forfattere og i 1ste Halvaar en ugentlig Hjemmestil. Antikviteterne efter Bojesens Haandbog.

Græst. 3de Latinklassse. Af Homers Odysse 5 og 6 Bog, 8de Bog af Herodot; Platos Apologia og Plutarchs Themistokles. Af Curtius's Grammatik er Syntaxen gjennemgaaet fra 20 Kap. til Enden, og det Væsentligste af de atistiske Antikviteter efter Bojesen.

2den Latinklassse a. Det Vigtigste af Formlæren gjennemgaaet og repeteret efter Curtius's Grammatik samtid indøvet ved Schenks Elementærbog, hvorfra er læst fra Begyndelsen til Verba anomala og Fablerne. I det sidste Halvaar 1 Time udelukkende til Grammatik.

2den Latinklassse b. Homers Odysse 1—3 Bog, samt af 4 Bog 400 Vers. Xenophons Anabasis 1ste Bog. Curtius's Grammatik, repeteret enkelte Dele af Formlæren og gjen- nemgaaet Syntaxens Afsnit indtil Infinitiv.

Nørst. 1ste Fællesklassse a. Jensens Læsebog. Indenadlæsning af lette Stykker og i sidste Halvaar Afskrift efter Bog.

1ste Fællesklassse b. Indenadlæsning i Forbindelse med Øvelse i Analyse samt lette Stykker efter Diktat.

2den Fællesklassse b. Jensens Læsebog

benyttet til Læsning og Analyse, samt Foredrag af udenadlæste Digte. Syntaxen efter Løffes Grammatik 1—4 Afsnit. Skriftlige Øvelser, mest Omskrivning fra Poesi til Prosa.

2den Fællesklasse a. Jensens Læsebog benyttet til Læsning og Analyse. Enkelte lette Digte læste udenad efter forud at være blevne gjennemgaaede og forklarede. De vigtigste Punkter af Formlæren efter Løffes Grammatik. En Diktat ugentlig. Lette Fabler og Fortællinger fortalte og forklarede og derpaa af Eleverne gjengivne dels skriftligt dels mundtligt.

1ste Latin- og Realklasse. Hver Uge et skriftligt Arbeide. Diktat, Gjengivelse af foredragne eller lært Stykker, Omskrivning af poetiske Stykker, Øvelse i Brevstil og andre mere selvstændige Arbeider af beskrivende og sildrende Indhold. 3die Del af Eriksens og Paulsens Læsebog er benyttet ved Læseøvelserne. Syntaxen efter Løffes Grammatik. Øvelser i Foredrag af udenadlærtte Digte.

2den Latinklassie. Overanden Uge en Stil i Almindelighed af beskrivende eller sildrende ogsaa af let ræsonnerende Indhold. Kortfattet Oversigt over Literaturhistorien og Kjendskab til Forfatteres Verker, erhvervet ved Benyttelse af Lassens Læsebog. Oplysninger om Versmalet samit Øvelse i Foredrag af udenadlærtte Stykker og i at læse Svensk.

3die Latinklassie. Over anden Uge en Udarbeidelse enten af historisk eller ræsonnerende Indhold. Dimittenderne have desuden i det

judste Salvaar skrevet adskillige Extemporalarbeider. Oversigt over Literaturhistorien og Kjendtskab til Forfatteres Verker erhvervet, og Oplysninger meddelte om det figurlige Udtryk.

- Tydst. 2 den Føllestklasse a. Øvelse i Læsning og Oversættelse samt Analyse med Benyttelse af Aalholms Lærebog (noget over 20 Sider). Det Vigtigste af Bøningsslæren efter Løkkels Grammatik. Til skriftlig Øvelse er anvendt 1 Time ugentlig.
- 2den Føllestklasse b. Af Aalholms Lærebog fra Side 29—129 med Forbigaaelse af de poetiske Stykker. Af Løkkels Grammatik Bøningsslæren til 3die Afsnit. Skriftligt: Oversættelser af lette Småexempler.
- 1ste Latin- og Realklassse. Autenrieths Lærebog Stykkerne 1—4 og 7—13, samt af Erzählungen S. 90. Der Bredil og Der Mittag auf dem Königsee. Nederste Afdeling desuden særskilt Stykkerne 5—12 og 15. Under Læsningen stadig Henvisning til Grammatiken (Løkkels), af hvilken er læst i Sammenhæng fra Begyndelsen til Syntaxen.
- 2den Latinklassse. Autenrieths Lærebog Prosa fra Pag. 231—337 og Poesi indtil Pag. 279. Af samme Forfatters større Grammatik er læst Formlæren, Orddannelseslæren, og af Syntaxen indtil 4de Kap.
- 3die Latinklassse. Af Autenrieths Lærebog Poesie Pg. 383 til Enden, Biographischer und literarhistorischer Anhang, samt Schillers: Die

Jungfrau von Orleans. Nogle Timer anvendt til Extemporallæsning. Af Grammatikken Formlæren, Orddannelseslæren og af Syntaxen indtil 6 Kap.

Fraust. 1ste Latinklasse b. Alholms franske Læsebog fra Side 13—52 og 54—61 samt de tre første Stykker af Contes des Fées. Det Vigtigste af Formlæren efter Bloms Grammatik i Sammenhæng, og stadig Henvisning til Syntaxen.

2^{den} Latinklasse. Alholms Læsebog fra Pg. 109—140; fra Pg. 164—174 samt Halvdelen af Album poétique. Repeteret Formlæren; stadig Henvisning til Syntaxen.

3^{die} Latinklasse. Som Læsebog er benyttet Herrig og Burguy: La France littéraire, hvoraf forskjellige længere sammenhængende Stykker ere gjennemgaaede. Bloms Grammatik.

Engelst. 1ste Realklasse. a. Bergs „English made easy“ med stadig Øvelse i at retrovertere mundtligt og skriftligt. Formlæren efter Løffes Grammatik.

1ste Realklasse b. Af Autenrieths: The English Reader læst indtil 9de Stykke the history of Macbeth. Af Løffes Grammatik læst af Syntaxen indtil Verbernes Tider. Samme Forfatters „Engelske Stiløvelser“ benyttede til skriftlige Øvelser 1 Time ugentlig under Indøvelsen af de læste Regler.

Religion. 1ste Fællesklasse a. Bibelhistorie: det gamle Testamente — b. det nye Testamente

indtil Det høie Raad (Bogts mindre Bibelh.).

Af Katechismus er i begge Afdelinger læst de fire første Parter med tilhørende Sententser.

2den Fællesklasse. Med Benyttelse af Bogts mindre Bibelhistorie det nye Testamente's Historie fra Jesu Forklarelse paa Bjerget indtil Pauli Missionstrejfer. Af Pontoppidans Forklaring, Troesartiklerne indtil Gjenfødelsen. Et Udvalg af Psalmer med Benyttelse af Kirkepsalmehogen.

1ste Latin- og Realklasse. Jesu Liv til Palme-Søndag. Troeslæren indtil Gjenfødelsen efter Pontoppidans Forklaring. De hellige Skrifter jevnlig benyttede.

2den Latinklass. Med Benyttelse af Bogts større Bibelhistorie er gjennemgaet Jesu Liv indtil Lidelseshistorien. I Forbindelse med den bibelhistoriske Undervisning er der meddelt Oplysninger vedrørende den bibelske Geografi. Læren om Bønnen og Sakramenterne samt Lovens første Tavle efter Pontoppidans Forklaring. De hellige Skrifter derhos jevnlig benyttede.

3 Latinklass. Det gamle Testamente's Bøger, efter Bogts større Bibelhistorie. Af Dommenderne er den hele Bibelhistorie repeteret. Troeslæren med Benyttelse af Aabels Omrids. Kjendskab til de mærkeligste Begivenheder af Kirkens Historie, erhvervet ved Gjennemgåelse af Niessens Lærebog. Evangeliet efter Johannes læst i Grundsproget og fortolket.

Historie. 1ste Fællesklasse b. S. Petersens Morges Historie indtil Christian den Tredie.

2den Fællesklasse. Nissens Verdenshistorie, Middelalderens Historie fra § 63 og den nyere Historie til § 115.

1ste Latin- og Realklasse. Af L. K. Daa's Lærebog i Oldtidens Historie er læst og repeteret til „Reformforsøgene, Græscherne“.

2den Latinklasse. L. K. Daa's Lærebog i den nyere Historie fra Pg. 409 til Enden.

3die Latinklasse. Dimittenderne have repeteret den hele Verdenshistorie. Nederste Afdeling af Oldtidens: Roms Historie, og den nyere Historie.

Geografi. 1ste Fællesklasse b. S. Petersens geografiske Lærebog. Kort Oversigt over den politiske Geografi, efter at det Fatteligste af den matematiske og physiske Geografi var læst.

2den Fællesklasse. Af Geelmuydens Geografi for Begyndere er læst fra Tydskland Side 80 og til Enden.

1ste Latin- og Realklasse. Daa's Lærebog. Fra Pg. 94 (Europa) til England.

2den Latinklasse. Daa's Lærebog. Fra Om „Folkeslagene“ Pg. 72 indtil Østerrige, læst og repeteret.

3die Latinklasse. Den hele Geografi er repeteret af Dimittenderne. Nederste Afdeling har læst fra „Storbritanien og Irland“ indtil Enden.

Naturhistorie. 2den Fællesklasse. Indledning. Fjellene og de tre følgende Dyrerækker efter Sieb-

tes Omrids, tilligemed noget Botanik i Sommermaaneder, efter samme Lærebog.

1ste Realklasse. Fiskenes og Dyrerigets to sidste Nækker efter Siebkes Lærebog. Plantelærrens Systematik og Beskrivelsen af de almindeligste Familier efter Arbos Grundrids og Tedenius's skolbotanik.

Mathematik. 1ste Latin- og Realklasse. Af Dr. Brochs Arithmetik de to første Bøger.

2den Latinklasse. Dr. Brochs Arithmetik 3 og 4 Bog.

3die Latinklasse. b. Den hele Geometri og Arithmetiken indtil 6te Bog.

3die Latinklasse a. Det Tilbagestaende af Geometri fra 7de Bog; Arithmetik 3 og 4 Bog.

Regning. 1ste Fællesklasse a. De fire Species i hele og ubencønnte Tal. — b. De fire Species i hele og ubencønnte Tal. Regning med almindelig Brøk: Additio og Subtraktio.

2den Fællesklasse a. Af Åstrand's Regnebog indtil Parttagning i 5te Affnit — b. Af samme Bog indtil 7de Affnit.

1ste Latin- og Realklasse a. Åstrand's Regnebog: Reguladetriopgaver samt Rentesregning.

1ste Realklasse b. Indtil 9de Affnit af Regnebogen.

I Forberedelsesklassen har Undervisningen som sædvanligt drejet sig om Læsning, Skrivning og Regning og indskrænket sig til de nødvendigste Begyndelsesgrunde. I Mellemklasserne har Undervisningen i Skrivning ind-

strænket sig til Indøvelse af latinſt Skrift og Øvelſe i at læſe gothicſt; Tegning efter Fortegninger af ret- og krumliniede Figurer, hvormed ogsaa er forſhat i Realklassen, hvilſ Clever desuden ere øvede i Aftegning af fritſtaaende ſtereometriſke Legemer, og Udførelſe af de ſimpeleſte geome- triske Konſtruktioner.

Med Dimittenderne er der i ſidſte Halvaar i ſær- ſkilte Timer gjennemgaaet hvad der i de forskjellige Di- ſcipliner og Fag udfordres til Examen artium.

Til Examen artium ere anmeldte:

1. Johan Norberg Bolstad, Søn af afdøde Kjøbmand J. M. Bolstad, født d. 8de Oktbr. 1852.
 2. Olaf Gustavus Madsen, Søn af Sognepræst C. A. Madsen, født d. 8de Mai 1852.
-

Paa Medlæreres og egne Begne tillader jeg mig herved at indbyde Disciplenes Forældre og Foresatte samt enhver Ander, der interesserer sig for Undervisningen, til at overvære den offentlige Examens, der afholdes i den Orden, som hosføede Tabel udviser.

Aalesund i Juni 1870.

H e n r i c h s e n.

C a b e l,

hvorefster

den offentlige Examen ved Næsunds Lærde- og Realskole afholdes i Juli 1870.

Dage.	Klaser.	Formiddag.	Klaser.	Eftermiddag.
Mandag 4de Juli.	3 Latinklasse 2 Latinklasse a 1 Realklasse 2 Fællesklasse a 1 Fællesklasse a	Latin, Rector og Overlærer. Historie og Geografi, Friðner. Matematik, Schulz. Lydss, Thaulow. Norsk, Olsen.	2 Latinklasse 1 Latinklasse 1 Realklasse	Religion, Thaulow. Tydss, Friðner. Naturhistorie, Schulz.
Tirsdag 5te Juli.			3 Latinklasse 2 Latinklasse a 1 Latinklasse a 1 Latinklasse b 2 Fællesklasse b 2 Fællesklasse a 1 Fællesklasse b	Religion, Thaulow. Græst, Friðner. Latin, Rector. Latin, Overlæreren. Tydss, Brøgger. Naturhistorie, Schulz. Historie, Olsen.
Onsdag 6te Juli.	3 Latinklasse 2 Latinklasse 1 Latinklasse 2 Fællesklasse a 1 Fællesklasse a	Franck, Rector. Mathematik, Schulz. Historie og Geografi, Friðner. Religion, Thaulow. Religion, Olsen.	1 Realklasse 2 Fællesklasse b	Lydss, Friðner. Naturhistorie, Schulz.
Torsdag 7de Juli.	3 Latinklasse 2 Latinklasse b 1 Lat.-og Realkl.b 2 Fællesklasse b 1 Fællesklasse b	Historie og Geografi, Friðner. Græst, Overlæreren. Franck, Rector. Hist. og Geografi, Schulz. Religion, Olsen.		
Fredag 8de Juli.	3 Latinklasse 2 Latinklasse 1 Realklasse 2 Fællesklasse b 1 Fællesklasse a	Lydss, Friðner. Franck, Rector. Religion, Thaulow. Regning, Schulz. Regning, Olsen.	2 Latinklasse 1 Realkl. a og b 2 Fælleskl. a	Lydss, Friðner. Engelsk, Overlæreren og Schulz Norsk, Olsen.
Løverdag 9de Juli.	2 Latinklasse a 1 Latinklasse 2 Fællesklasse a 1 Fællesklasse b	Latin, Rector og Friðner. Norsk, Thaulow. Regning, Schulz. Regning, Olsen.		
Mandag 11te Juli.	3 Latinklasse 2 Latinklasse b 1 Realklasse 1 Fællesklasse b	Matematik, Schulz. Latin, Rector og Friðner. Norsk, Thaulow. Geografi, Olsen.	1 Realklasse 1 Latinklasse 2 Fællesklasse b	Hist. og Geografi, Friðner. Matematik, Schulz. Religion, Thaulow.
Tirsdag 12te Juli.	3 Latinklasse 2 Latinklasse b 1 Latinklasse 2 Fællesklasse b 2 Fællesklasse a 1 Fællesklasse b	Græst, Overlæreren. Hist. og Geografi, Friðner. Religion, Thaulow. Norsk, Brøgger. Hist. og Geografi, Schulz. Norsk, Olsen.		

Tirsdag den 12te Juli Eftermiddag Kl. 4, prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Clever. Fredag den 15de, Formiddag Kl. 10, afslægge Cleverne Prøve i Deklamation og Sang, hvorefter Examens Udsald offentliggjøres. Examen begynder hver Formiddag Kl. 9 og Eftermiddag Kl. 4.

Næsund i Juni 1870.

Henrichsen.